

Dragi Barry,

Dio sam generacije kojoj su muke što će sutra obući u školu, na kojoj sam slici bolje ispao/la, koja mi boja bolje stoji. Ne brinemo za to koliki će biti račun za struju, hoće li nam plaća biti dovoljna za sve poreze i stanarinu. Životni problemi su nam nikakvi, na našu veliku sreću. Uvijek smo živjeli bezbrižno, nesvjesni svih problema i nepravdi. Naša svakodnevnica se svodi na odlazak u školu i slušanje nastavnika te poštivanja pravila. No jednog dana, svake godine, jedan razred, potpuno nesvjestan ičega, sretan, uđe u učionicu, misleći da će to biti još jedan običan sat. Ali, varaju se. Tema sata je holokaust. Neka djeca slušaju, a neka ne, uobičajeno. No, na jednom djelu svi zastanu i poslušaju. Na svjedočanstvima žrtava. Dok nastavnik čita, sva se djeca okrenu i počnu slušati, kao da su u transu. Napokon, zazvoni zvono za kraj sata, učenici ustanu i stadu izlaziti iz učionice. No, više nema nasmijanih lica, nema više dječjih zezanja i igara, nema dječje razigranosti i radosti, sve je nestalo. Umjesto smiješaka, tu su sjetni pogledi i zabrinuta lica. Na ponekima se naziru krupne suze. I tako, svake godine drugi učenici vide skupinu te tužne djece, i svake se godine ta djeca izmjenjuju, ali njihovi izrazi lica ne. Ti se drugi učenici, kada ih vide, uvijek pitaju zašto su ta djeca tako tmurna i žalosna. A, onda nakon nekog vremena, doznaju. Na vlastitoj koži. Oni postaju ta snuždena skupina, a zapitkivanje zašto su ta djeca tužna prepuštaju mlađima. Mlađima, koji ne poznaju zla ovoga svijeta. No, ti, Barry, i tvoji vršnjaci, prijatelji, obitelji i poznanici upoznali ste i doživjeli ta zla. To je nešto što mi nikad nećemo razumjeti ni osjetiti. Naravno, slušamo vaša svjedočanstva i žalostimo se, ali to nije ništa u usporedbi s vašim iskustvima. S grozotama ovoga svijeta na koja nitko nije spreman, a pogotovo nisu spremna neiskusna, naivna, razigrana djeca. Djeca, koja su prisiljena na to da se uozbilje, postanu odrasla. Djeca, nesvjesna ičega, ubačena su u svijet nasilja, nepravde i mržnje. Barry, nisi bio spreman na okrutnost ljudskog svijeta, ali si je morao trpjeti. Svaki dan je bila nova strepnja, novi strah s kojim si se bio primoran suočiti. Nisi to zaslužio. Nitko to nije zaslužio. Želim ti reći da ti se divim, divim se svima vama koji ste to proživjeli. Vaša hrabrost, snaga i ustrajnost je nešto što je stvarno zadivljujuće. Mi, moja generacija, ni ne shvaćamo kako su naši problemi nevažni. Ne shvaćamo koliko smo sretni, kako moramo biti zahvalni. I zato, želim poslati ovu poruku svakoj osobi koja je doživjela surovost, nasilje i nepravdu holokausta. Svakoj duši koja je izgubljena u tim strahotama. Svakom djetetu koje je prebrzo odraslo. Tebi.

Laura Lukačević, 7. a

Draga Sara,

Voljela bih te pitati kako si, ali jednostavno nemam srca, oči su mi ispunjene tugom i suzama jer i sama znam odgovor na to pitanje. Najradije bih da je sve to što se dogodilo samo jedna dugačka noćna mora nakon koje si sretna jer znaš da nije stvarna. Nažalost, ovaj put se ta noćna mora ipak dogodila.

Znam, sigurno misliš da ja ne mogu ni zamisliti kako ti je bilo i što si sve proživljavala, ali ti barem mogu dati koju riječ utjehe ovim pismom i želim da znaš kako ću se truditi, biti bolja osoba prema sebi i prema drugima i tu dobrotu dijeliti oko sebe kako se ne bi ponovno dogodilo ono što si ti morala proživljavati. Žao mi je što tijekom holokausta nisi imala osnovne uvjete života. Ne mogu ni zamisliti kako ti je bilo dok si se pokušavala bar malo zagrijati, a svugdje oko tebe samo hladnoća. Holokaust je zbilja bio strašan i oni koji su ga preživjeli, poput tebe, moraju se s time nositi ostatak svog života. Vjerujem da ti je bilo teško i da ti je još uvijek teško, da si slomljena, da te noću i danju progone strahote koje si tamo doživljavala, ali isto tako vjerujem da ćeš se iz toga izdići još snažnija i da ćeš se boriti da se to više nikada nikome ne dogodi. Samo te molim da ne budeš ispunjena mržnjom prema svijetu. Znam, lako je to meni reći, ali zbilja te molim da pokušaš naći svoj mir i da ne osjećaš mržnju prema ljudima u svojoj budućnosti. Ono što se dogodilo ne smije se zaboraviti i sve nove naraštaje treba podsjećati na taj grozan događaj u prošlosti da se tako nešto više nikada ne bi ponovilo. Iz svega toga bi ljudi trebali izvući mnogo pouka i biti svjesni toga. Svi smo mi ljudi od krvi i mesa i svi smo jednaki bez obzira na boju kože ili vjeru. Ne treba praviti razliku samo zato jer nam se netko čini drugačiji od nas, to treba poštivati. Svatko ima pravo za sebe odabrati kako će živjeti. Tko smo mi da nekome određujemo način života? Ne smijemo biti sebični i upirati prstom u druge jer svatko ima svoj život i treba gledati kako da ga učini što boljim, npr. pomaganjem svojoj obitelji, rodbini, poznanicima... te čak i neznancima. Dovoljan je jedan čovjek da pokaže svoju dobrotu prema drugom biću i da se taj lanac dobrote nastavi. Samo tako možemo kao čovječanstvo napraviti velike stvari.

Drago mi je da si preživjela kako bi mogla svijetu prenijeti što se sve događalo, odnosno pokazati svijetu što si sve proživjela i kako bi nas time podsjetila da budemo pametniji i odgovorniji u budućnosti. A što se tiče mene... ja sam se kroz život odlučila voditi jednom izrekom i što više ljudi upoznavati s njom jer je smatram čak i najbitnijom u moru svih izreka i pravila. Riječ je o sljedećemu: „Nikad ne čini drugome ono što ne bi učinio sam sebi ili što ne želiš da ti drugi učine.“

Emma Ignjić, 7. a

Draga Rose,

Jako mi je žao što si sve to morala proživjeti, mislim da nijedno dijete na ovome svijetu to ne bi trebalo doživjeti. Ne mogu vjerovati da su djeca uspjela preživjeti toliko dugo samo na jednom obroku dnevno koji se sastojao samo od jednog komada kruha, crne kave i vodenaste juhe. U današnje vrijeme kada je djeci sve na dohvat ruke i kad živimo u izobilju (kada možemo jesti koliko hoćemo i kada hoćemo), nezamislivo nam je da ste toliko gladovali. Jako mi je žao što ste toliko patili, odnosno jako mi je žao što niste imali normalno djetinjstvo. Nadam se da se ovakva patnja koju ste vi doživjeli više nikada i nikome neće ponoviti jer djeca zaslužuju normalan život.

Hana Čugelj 7.a

Draga Sara,

Pročitao sam tvoje svjedočanstvo i žao mi je da si kroz sve to morala proći zbog ideja jednoga čovjeka. Ne mogu ni zamisliti kakva su iskustva bila jer nisam bio tamo i ne mogu reći kako je biti zatočen samo zbog vlastite vjere i kulture. Puno je ljudi poginulo u teškim događajima holokausta, ali znaj da svijet neće dopustiti da se takvo nešto ponovi. Nadam se da si sada dobro, da ćeš zaboraviti te događaje i da ćeš živjeti u miru i sreći.

Niko Žutelija, 8.b

Dragi Barry,

Žao mi je što si morao živjeti u tako užasnom vremenskom periodu i što si to morao proživjeti. Ako ti nije problem pričati o događajima, volio bih ti postaviti par pitanja. Kako je bilo pohađati posebnu školu za Židove? Jesi li imao prijatelje koji nisu Židovi i jesi li se smio igrati s njima? Je li itko tebi blizak preživio logor ili holokaust? Kako si se osjećao u tim teškim vremenima?

Lijepi pozdrav...

Ivan Brlas, 8. b

Dragi Barry,

Pročitao sam tvoje pismo i moram ti reći da najgore tek slijedi. Nestajati će sve više djece dok vas neće sve odvesti. Zato ti predlažem da sa svojim roditeljima dođeš ovdje u Rijeku. Kao što znaš, 1940. godina je i Njemačka nas još nije napala. Imam tatinog prijatelja koji radi kao upravitelj jedne luke u Rotterdamu, upoznali su se na jednom od tatinih putovanja. On vam može srediti prijevoz do Jugoslavije. U Nizozemskoj je, kako čujem na radiju, sve teže te vas sve više odvoze na prisilan rad ili kako bi služili bogatim Nijemcima. Kod nas je mirno, iako se i mi želimo što prije odseliti u SAD kod moga strica koji živi u Philadelphiji, a kod kojega možemo dovesti što više ljudi koji bi mogli stradati dolaskom nacista. Znači, možemo vas povesti sa sobom. Iako nas Njemačka još nije napala, samo je pitanje trenutka kada će se to dogoditi.

Radujem se susretu s tobom, ali mi je strašno žao što vam se sve ovo događa. No, ne zaboravi, sve će biti u redu. NIŠTA NE TRAJE VJEČNO.

Držite se i čekamo vas.

Jedna osoba koja želi pomoći drugoj.

Rijeka, 7. 11. 1940.

Viktor Šćulac, 8. b